

Hullámvasút

Jövőre nem kell számottevő megszorításokra számítani – ezt ígérte Veres János pénzügyminiszter azután, hogy szeptember közepén a kormány első olvasatban megtárgyalta a 2008-as költségvetés tervezetét. A Fidesz ezzel szemben továbbra is állítja, hogy megszorítások lesznek. Többek között az új nyugdíjszámítási rendre és a várható ingatlanadóra hívták fel a figyelmet. Az Állami Számvevőszék többféle jelentéséből pedig súlyos kritikát lehet kiolvasni a kormányzat irányába. Az intézmény elnöke szerint a kormány képtelen menedzselni az országot.

A kormány 2,8 százalékos GDP-növekedés és 4,5 százalékos infláció mellett tervezi a jövő évi költségvetést, amely eredmény szemléletben 4,1 százalékos GDP-arányos államháztartási hiányt tartalmaz. Várakozásaik szerint a reálbérek további csökkenése nem várható, sőt, minimálisan 0,5 százalékkal emelkedni fognak. Azt prognosztizálják, hogy gyorsul a gazdasági növekedés is, az ideai 2,2 százalék helyett 2008-ban 2,8 százalék lesz. A pénzügyminiszter azt mondta: jövőre várhatóan a külső és a belső egyensúly is javul. Az adósságállomány ugyanakkora marad, mint idén, de a befektetői bizalom erősödésének hatására várhatóan csökken az ország kamatterhe. Hozzátette: Így a GDP-arányos államháztartási hiány 2008-ban 4,3 százalék helyett 4,1 százalék lesz.

Bár már nem kell csökkenteni a fogyasztást, 2008-ban is szükség van a szigorú fiskális fegyelemre – közölte a pénzügyi tárca vezetője. Fegyelmezett gazdálkodás mellett nagy lépést lehet tenni jövőre azért, hogy helyreálljon a magyar gazdasággal szembeni nemzetközi bizalom – mondta Veres János. Hozzátette: 2009-re már csak 3 százalékos infláció várható és két év múlva Magyarország teljesítheti a többi maastrichti kritériumot is.

A kormány még szeptemberben véglegesíti a jövő évi költségvetés tervezetét és benyújtja a parlamentnek. A zárószavazást december közepén tarthatják.

Kérdésre válaszolva a tárcavezető elmondta: rövidesen tárgyalják a 2008-as adótörvényeket is, amelyek lényege, hogy egyszerűsíti

ti a bevallást. Hozzátette: az adók mértékében szolid mértékű csökkenés várható.

A kormány jövő évi költségvetési javaslatai között nem szerepel és nincs is szándékában a vizitdíj, a kórházi napidíj és a tandíj emelése – reagált a pénzügyminiszter arra az ellenzéki nyilatkozatra, amely szerint 2008-ban ezek a lakossági befizetések nagy mértékben emelkedni fognak.

Varga Mihály szerint: Veres nem szavahihető

Magyarországon ma gazdasági, pénzügyi és szociális válság van, és ez a válság jövőre tovább mélyül – reagált a pénzügyminiszter tájékoztatójára Varga Mihály, a Fidesz alelnöke. Ilyen költségvetési terv mellett az ellenzéki párt szerint egyre nagyobb lesz a munkanélküliség aránya, folytatódik a pénzromlás, és a 4,1 százalékos hiánnyal 2008-ban is Európa legrosszabb helyzetű országa leszünk.

Az ellenzéki politikus emlékeztetett arra, hogy jövőre új nyugdíjszámítási rend lép életbe, amely azt jelenti, hogy kevesebb járandóságot kapnak majd azok, akik 2008-ban mennek nyugdíjba, és az ingatlanadó valamilyen formája is jövőre lép életbe. Emellett 2008-ban vezetik be a tandíjat – tette hozzá.

Veres János nem a szavahihetőségéről híres – reagált Varga Mihály arra a kérdésre, hogy a pénzügyminiszter tájékoztatása szerint nem csökkennek, sőt némileg nőhetnek a reálbérek.

Lesz pénz az elbocsátásokra

Hogy pontosan mennyivel lesz több a 2007-re tervezett 225 milliárd forintnál a tartalék, lapzártánkor még nem lehetett tudni. Annyi körvonalazódott, hogy a mostanihoz hasonlóan négy jogcímen képzik meg ezt a 225 milliárdot is meghaladó puffert. 20 milliárd forintos központi egyensúlyi, 40–80 milliárd közötti általános, 85 milliárd körüli fejezeti egyensúlyi tartalékot hoznak létre, amihez még több tízmilliárdos céltartalékot csapnak. Utóbbiról csak annyit árult el Veres, hogy az ideai 42 milliárdnál több lesz.

Ez a tétel szolgál főként a közzsférában végrehajtott, illetve végrehajtandó elbocsátások finanszírozására. Kérdésre válaszolva Veres nyomban jelezte, nem arról van szó, hogy a tavalyihoz és az ideihez hasonló leépítésekre kell felkészülni. Inkább az a magyarázat, hogy az ideai elbocsátások esetében a felmondási idő miatt a végkielégítések és egyéb kifizetések főként jövőre esedékesek.

Nem kell kötelező maradványt képezni

Jövőre viszont nem lesz úgynevezett maradványtartalási kötelezettség. A minisztériumok szükségszerűen nem tudják elkölteni egész éves keretüket, hiszen például a megkötött szerződések egy részénél a számlát csak a következő esztendőben egyenlítik ki. Az el nem költött összeg a maradvány, ami egy tárcánál néhány tízmilliárd forintra rúg alapesetben, így összességében államháztartási szinten normális körülmények között 300 milliárd forint körüli maradványnak kellene képződnie. Még az évtized elején hatalmasra duzzadt ez az állomány, tavalyelőtt 550, múlt évben pedig 420 milliárd forint körüli összeget cipelt magán a büdzsé.

Az utóbbi években azért írták elő a maradványtartalási kötelezettséget a minisztériumok számára (adott év végén ugyanakkora összegű maradvánnyal kellett rendelkezniük, mint a megelőző év végén), mert félt volt, hogy a minisztériumok gyorsan elköltenék a korábban felhalmozott pénz jelentős részét, borítva a költségvetést. Jövőre tehát már nem lenne ilyen megkötés a minisztériumok számára, mivel idén a normális szintre építenék le az állományt.

Elkészült a zárszámadás

A pénzügyminiszter szeptember elején nyújtotta be a parlamentnek a múlt évi költségvetés zárszámadását,

amely szerint a hiány 1 961 milliárd forint. A javaslat a 2006. év költségvetésének végrehajtását – az adósságtörlesztési kiadások, valamint a hitelfelvételek nélkül – 6 549 197,8 milliárd forint bevétellel, 8 510 829,5 milliárd forint kiadással és 1 961 631,7 milliárd forint hiánnyal állapítja meg.

Az állam az adósságtörlesztési számla terhére 60 318 milliárd forint összegű forinthitel törlesztést teljesített a belföldi, 25 185,7 milliárd forint összegű devizahitel-törlesztést teljesített a külföldi hitelezők javára, s 1 467 624,6 milliárd forint összegben fizetett vissza forint államkötvényeket a belföldi és külföldi hitelezőknek, illetve 184 381,7 milliárd forint összegben törlesztett devizakötvényeket a külföldi hitelezőknek.

Az állam 2006-ban 1 140 671,8 milliárd forint összegben értékesített forint-államkötvényeket, 267 022,4 milliárd forinttal növelte a kincstárjegyek és 111 825,7 milliárd forinttal növelte a devizahitelek állományát. A költségvetés a 2006. évi hiány terhére 415 900 milliárd forint összegben forint hiteleket vállalt át a Nemzeti Autópálya Zrt.-től, valamint 22 968,0 milliárd forint összegben – a hitel átvállalást megelőzően felhalmozódott – kamatot is átvállalt az autópálya társaságtól. E két átvállalással 438 868 milliárd forinttal növekedett a központi költségvetés adósságállománya.

A nyugdíjalap 2 093 596,4 milliárd forint bevétel, és 2 113 095,3 milliárd forint kiadás mellett 19 498,9 milliárd forint hiánnyal zárta a múlt évet. Az egészségbiztosítási alap 2006. évi adatai: 1 567 364,2 milliárd forint bevétel, 1 678 658,0 milliárd forint kiadás és 111 293,8 milliárd forint hiány.

Csaknem ötször nagyobb az önkormányzati hiány

A zárszámadási törvényjavaslatához fűzött pénzügyminiszteri indoklás kiemeli, hogy a 2006. évi költségvetési törvény eredetileg a GDP 6,8 százalékában határozta meg az államháztartás pénzforgalmi hiányát. A múlt esztendőben 2 042,5 milliárd forintot tett ki az államháztartás helyi önkormányzatok nélküli pénzforgalmi hiánya. (A törvényi módosított előirányzat 2 055,5 milliárd forint volt.)

A helyi önkormányzatok a múlt évet a 34,8 milliárd forintos törvényi előiránnyal szemben, 156,5 milliárd forintos hiánnyal zárták, amely a GDP 0,7 százalékát jelenti.

Így – összességében – az államháztartás pénzforgalmi hiánya 2 199 milliárd forintot tett ki, ez a GDP 9,3 százaléka.

Az elkülönített állami pénzalapok a tavalyi évvel 49,9 milliárd forintos többlettel zárták, ami jelentős, 25,9 milliárd forintos egyenlegjavulást jelent a módosított előirányzathoz képest. A társadalombiztosítási alapok hiánya a módosított törvényi

előirányzatnál 27,4 milliárd forinttal kevesebb lett, aminek oka elsősorban a bevételi oldalon mutatkozó többlet, bár a kiadási oldalon is mutatkozott némi megtakarítás.

A helyi önkormányzatok hiánya 121,7 milliárd forinttal lett több az előirányzatnál, ennek oka, hogy a választások évében általánosan tapasztalható a felhalmozási kiadások növekedése.

Ennek a finanszírozásához a tervezettnél nagyobb hitelfelvételre és értékpapírértékesítésre is szükség volt a múlt évben.

Élesen bírálta az Állami Számvevőszék

Az Állami Számvevőszéknek (ÁSZ) a zárszámadáshoz készített jelentése kiemeli, hogy az ellenőrzéseik alapján 105 javaslatot tettek, amelyekkel erősíteni kívánják a zárszámadás adatainak megbízhatóságát, a pénzfelhasználás átláthatóságát, illetve a feltárt hibák jövőbeni elkerülését.

A központi költségvetés hiánya – 1961,6 milliárd forint – 28,1 százalékkal haladta meg az eredetileg tervezettet, ami az adósságszolgálat kamatterhének növekedésével (134,3 milliárd), a gázártámogatással (74 milliárd), az MTV Zrt. hiteléhez vállalt állami készfzető kezesség bevételeivel (4,1 milliárd), valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai többletkiadásával (112,7 milliárd forint) volt összefüggésben.

A központi költségvetés 8,3 százalékos GDP-arányos költségvetési hiánya úgy alakult ki, hogy a döntő súlyú adóbevétel (áfa, társasági, személyi és jövedéki adó) előirányzatok nemcsak teljesültek, de a tervezett összegeket is valamivel meghaladták. Az adóbevétel előirányzatok teljesítésében szerepet játszottak a 2006. szeptember 1-jével hatályba lépett törvényi változások, amelyek hatásaként mintegy 150 milliárd forint bevételi többlet keletkezett.

A tb-alapok együttes hiánya 99 milliárddal, míg a helyi önkormányzatoké 121,7 milliárd forinttal haladta meg az eredeti hiánycélt. A központi költségvetés kiadási oldalának szerkezeté és szabályozása lényegében az előző évek tendenciáját követte. Nem erősödött a közpénzek előre meghatározott célok szerinti elosztásának aránya. Nem szolgálták a közpénzek felhasználásának nyomon követhetőségét és átláthatóságát, valamint az évek közötti összehasonlíthatóságot a kétévenként ismétlődő évközi kormányzati struktúraváltásból eredő, a költségvetés szerkezetét is jelentősen érintő módosítások – állapította meg élesen bírálva a döntéshozókat az ÁSZ.

Kovács Árpád ÁSZ-elnök úgy nyilatkozott, hogy a „privatizáció nélkül már összeomlott volna a gazdaság”, hiszen az ebből származó bevételeket arra használták fel a kormányok, hogy ezzel foltozzák be az államháztartásban jelentkező lyu-

kakat, illetve finanszírozzák az elavult szolgáltatásokat.

Az Orbán-kormány volt pénzügyminisztere, Varga Mihály az ÁSZ-jelentés leg-súlyosabb megállapításának Kovács Árpád azon megállapítását tartja, mely szerint a kormány nem tudja megszervezni az országot.

Számvevőszéki vizsgálat, lesújtó eredménnyel

Az előző négy évben az önkormányzatok vagyona és költségvetési bevétele közel duplájára nőtt, ennek ellenére közel harmaduk hitelfelvétellel növelte eladósodását – derült ki az Állami Számvevőszék (ÁSZ) 2002–2006 közötti időszakot átfogó vizsgálatából.

A jelentés szerint a helyi önkormányzatok könyvviteli mérlegben kimutatott vagyona 2002–2006 között 6423 milliárd forintra nőtt, és a növekedés mintegy kétharmadát a korábban érték nélkül nyilvántartott ingatlanok 2003. évben elvégzett érték-megállapítása okozta. A helyi önkormányzatok 2002-ben 2570 milliárd forintból, míg tavaly 45 százalékkal több pénzről, 3719 milliárd forint konszolidált költségvetési bevétellel gazdálkodtak.

Az ÁSZ megállapítása szerint az elmúlt négy évben a gazdasági programmal rendelkező önkormányzatok aránya pozitív irányban változott. A költségvetések évről-évre nagyobb arányban feleltek meg a jogszabályi előírásoknak, míg a munkafolyamatba

épített ellenőrzés rendszere, színvonala kevésbé javult. Az önkormányzatok mintegy fele – az „üvegsebről” szóló törvény előírása ellenére – évek óta nem, vagy csak részben tett eleget a támogatások, és az 5 millió forint értékhatár feletti szerződések közzételi kötelezettségének.

Az önkormányzatok tavaly 277 milliárd forintot adtak át nem szociális ellátásként különböző szervezeteknek és a háztartásoknak, viszont a számadások ellenőrzését közel tizedük nem végezte el, a rendeltetésszerű felhasználást pedig közel nyolctizednél nem ellenőrizték.

Az ÁSZ megállapította, hogy a költségvetési és a pénzügyi egyensúly javítására tett önkormányzati intézkedések hatására az év végére az ellenőrzöttek mintegy harmadánál a működési célú, közel kétharmadánál a felhalmozási célú költségvetési kiadásoknál volt hiány.

A hiányzó bevételt részben hitelfelvétellel pótolták, különösen a folyószámlahitel összege, tartóssága növekedett az elmúlt négy év alatt, így növelve eladósodásukat.

A kisebbségi önkormányzatok kiadásait évek óta jellemzően az önkormányzati testületi működés feltételeinek biztosítására, valamint a településen élő kisebbségek érdekeinek képviseletére, a nemzetiségi hagyományok ápolására fordítják – olvasható az összegzésben.

N. E.

Bővebben lásd: www.asz.hu

Ha van egy könyve, küldje el! A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége titkárságának új, Budapest VI. kerület, Teréz körút 23. szám alatti székhelyén az irodák mellett egy meglehetősen nagy terem többfunkciós kialakítása is folyamatban van.

Ez a terem a kibővített elnökségi ülések megtartása mellett kisebb létszámú konferenciák megrendezésére, tagönkormányzati vezetők közötti megbeszélésekre alkalmas, ám egyszerűen – az elnökség döntésének megfelelően – önkormányzati szakmai könyvtárként is szolgálhat, azaz kutató- és tárgyalóhelyként működhet majd. A nemrég beszerzett, a mennyezetig felérő könyvespolcokon már gyűlnek a könyvek.

Beszerzésüknek két módját választották a titkárság munkatársai. Kérésükre kiadók, szakmai, tudományos műhelyek, oktató- és kutatóhelyek valamint állami szervezetek, intézmények (Országgyűlés, minisztériumok, Állami Számvevőszék, Központi Statisztikai Hivatal, Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosai) juttatják el önkormányzati, közigazgatási tárgyú szakkönyveiket és más kiadványaikat a titkárság címére. Ezek a kiadványok az ajándékozók nevének feltüntetésével kapnak helyet a polcokon.

A másik beszerzési forrás: maguk a helyi önkormányzatok küldik el az általuk kiadott, illetve megrendelt települési, megyei vagy éppen tájegységi monográfiák egy-egy példányát, amelyek régiókként, megyékként és kistérségenként besorolva lesznek fellelhetők a TÖOSZ önkormányzati könyvtárában.

A szakkönyvtár ez után a TÖOSZ-tag önkormányzatok tisztviselői, tisztviselői, vagy megbízottai számára lesz látogatható.

A. G.

A költségvetési reform tovább már nem halasztható!

Kétharmados önkormányzati törvények módosítására készül ismét a kormány, ezt Bajnai Gordon önkormányzati és területfejlesztési miniszter jelentette be a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének elnökségi ülésén. Ha a javaslatok megint megbuknak lesznek „feles” törvénymódosítási javaslatok – mondta az önkormányzati miniszter.

A „feles” törvénymódosítási elképzelések között van a polgármesterek jogállásának megerősítése, a jegyzők jelenlegi 2500 hatáskörének – amelyekből 1750 állami, tehát nem önkormányzati feladathoz kapcsolódik – felülvizsgálata. A csörögi példára hivatkozva említette, megfontolandó, hogy a Közigazgatási Hiva-

talok felügyeleti jogot kapjanak. A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége biztatja a kormányt hogy a reformot folytassa, bár látják a nehézségeket – mondta Molnár Gyula a TÖOSZ elnöke, Újbuda polgármestere. Felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a megoldás kulcsa a finanszírozásban rejlik, az átfogó költségvetési reform tovább már nem halasztható. Az önkormányzati szövetség településpolitikusi a kétharmados törvényekből való „kikavarodást” az önkormányzati minimum megállapításában látják. Molnár Gyula felajánlotta a TÖOSZ segítségét ahhoz, hogy a többi önkormányzati érdekszövetséggel közösen az önkormányzati minimum elfogadására vonatkozóan nyomást gyakoroljanak az öt parlamenti pártra.

A TÖOSZ elnöke a közlekedéspolitikát bírálva kifogásolta, hogy az állami tulajdonban lévő MÁV és a Volán bizonyos térségekben az egyetlen lehetséges közösségi közlekedési formákat is megszünteti. Ezzel az esélyegyenlőség alapelveit súlyosan megsértik.

A TÖOSZ elnökségi ülésen átadták a Köllner Ferenc emlékdíjat, amelyet idén Galuska László Nyékládháza polgármestere, a TÖOSZ társelnöke kapott.

Csy-kó

A nullabázisú költségvetés előnyei

Az évenkénti túltervezés egy 20 ezer lakosú településnél elérheti a több százmillió forintot

A magyarországi önkormányzatok jelentős részénél komoly probléma a költségvetési túltervezés. A szakértők szerint ennek a legfőbb oka a bázis alapú tervezés, mivel a tervezés során esetlegesen keletkező túltervezések a következő év bázisát szolgáltatják. A témáról megkérdeztük Pető Gábort, a MultiContact Consulting Kft. ügyvezető igazgatóját, az önkormányzati stratégiai tanácsadás egyik hazai szakértőjét.

Mi a gond a bázis alapú tervezéssel?

A bázis alapú tervezés során az önkormányzat fenntartásában működő intézmények nincsenek rákényszerítve, hogy a valós teljesítményeiknek megfelelő költségekkel tervezzenek. Ennek a gyakorlatnak köszönhetően alakulhatott ki az az állapot, hogy egy településen belül jelentős különbségek jelentkeznek az intézmények finanszírozásában. Ez az állapot káros a településnek, hiszen többletköltséget jelent az amúgy is alulfinanszírozott önkormányzati költségvetésben, káros az intézményeknek, mert nem kiszámítható hosszú távon a finanszírozásuk. Egy furcsa „játékot” játszanak egymással az önkormányzatok és az intézmények, amiben mindkét fél

cinkelt lapokkal játszik, de így összességében a játék kiegyenlítettnek mondható. Az intézmények megpróbálnak puffereket tervezni a költségvetésbe, az önkormányzatok megpróbálják csökkenteni a költségvetés végösszegét. A probléma abból adódik, hogy a bázis alapú tervezés során egyik fél sem tudja teljes egészében, hogy mik a valódi költségek, így ha az egyik évben a tervezés során túltervezetek, akkor a későbbiekben inflációval növelik a túltervezett összeget.

Mi lehet erre a problémára a megoldás?

Megoldást jelenthet a nullabázisú költségvetés módszere, amelynek kialakítása ugyan komoly feladat, de átláthatóvá teszi az önkormányzati tervezést, illetve komoly költségmegtakarítást eredményez. A Nyugat-Európában és az angolszász világban már régóta alkalmazott tervezési rendszer lényege, hogy egyszeri alkalommal az önkormányzat – általában független tanácsadók segítségével – megalkot egy paraméterezett tervezési rendszert, amit a későbbiekben csak az aktuális év teljesítmény mutatóival kell feltölteni. Ezt a gyakorlatban úgy kell elképzelni, hogy a tanácsadó felméri például a település oktatási intézményeiben az egy

gyerekre jutó dologi költségeket, az önkormányzattal közösen a felmérés alapján alábontják a költségeket és meghatározzák a tervezési paramétereket. Ezt követően minden intézmény, minden évben a gyereklétszámnak megfelelő dologi költség finanszírozást kap a tervezés során. Természetesen a munka során hasonló módszerrel az összes intézmény összes költségnemére vonatkozóan beparaméterezik a költségvetést.

Befejezésül a nulla-bázisú költségvetéshez kapcsolódó tanácsadói módszerről kérdeztük a MultiContact Consulting Kft. vezetőjét, aki elmondta, hogy a cég minden egyes tanácsadás esetében egyedi terméket dolgoz ki, melynek része egy ingyenes felmérés az önkormányzatoknál. Pető Gábor kihangsúlyozta, hogy a MultiContact árgaranciát vállal, ami azt jelenti, hogy amennyiben a cég által feltárt évenkénti megtakarítás nem éri el az egyszeri megbízási díjat, akkor nem tartanak igényt semmiféle díjazásra. Pető Gábor elmondta, hogy a cég ebben a témakörben nagy tapasztalattal rendelkezik, eddig sikeresen dolgozott többek között Budaörs, Várpalota, Csongrád önkormányzatainak illetve a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumnak, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnek.

www.multicontact.co.hu
info@multicontact.co.hu
(1) 266 77 95